

Gemeenschappelijke regeling Regio Gooi en Vechtstreek

Algemeen	
Aan	Algemeen bestuur
Van	Igor Meuwese
Datum	23 augustus 2019
Verspreiden	Ja
Kenmerk	19.0011092

Aanleiding

De gemeenten in Gooi en Vechtstreek actualiseren iedere twee jaar de [gemeenschappelijke regeling Regio Gooi en Vechtstreek](#). Het aanpassen van de gemeenschappelijke regeling staat gepland voor het najaar van 2019. Tot op heden was het actualiseren van de gemeenschappelijke regeling een technische exercitie: juridische artikelen in de gemeenschappelijke regeling werden technisch aangepast aan de werkelijke situatie. Dit jaar gaat de aanpassing van de gemeenschappelijke regeling óók over het verbeteren van de legitimatie en het vergroten van de slagkracht van de samenwerking op gezamenlijke strategische opgaven.

Nu steeds meer strategische opgaven worden voorbereid door Regio Gooi en Vechtstreek, wordt de vraag naar de democratische legitimiteit van de regionale samenwerking enerzijds en de slagkracht van het Regiobestuur anderzijds actueler. Gemeenteraden willen aan het stuur van de samenwerking op strategische opgaven zitten. Op dit moment ontstaat op sommige dossiers het gevoel bij gemeenteraden van 'tekenen bij het kruisje'. Tegelijk nemen dossiers in termen van voorbereiding soms zoveel tijd voor consensus in beslag, dat de slagkracht van de samenwerking in het geding is. Tijd voor de gemeenten om te bepalen of en op welke wijze zij de regionale samenwerking willen versterken.

Achtergrond: Voor inwoners Met gemeenten

Voor inwoners

Regio Gooi en Vechtstreek is een gemeenschappelijke regeling van de gemeenten Blaricum, Eemnes (partieel), Gooise Meren, Hilversum, Huizen, Laren, Weesp en Wijdmeren. Regio Gooi en Vechtstreek is een uitvoeringsorganisatie. Negentig procent van haar inzet is gericht op het uitvoeren van gemeentelijke dienstverlening voor inwoners. Het bestuursmodel van de Regio Gooi en Vechtstreek sluit aan bij het uitvoerende karakter van de organisatie (GAD, RAV, GGD, Jeugd & Gezin, Veilig Thuis, Inkoop & Contract beheer)

De Regio heeft een algemeen en dagelijks bestuur. Het Regiobestuur bestaat uit zeven wethouders en de burgemeester van de grootste gemeente als Regiovoorzitter. Vanuit het Algemeen Bestuur is een Dagelijks Bestuur gevormd dat dagelijks richting geeft aan de organisatie. Het Algemeen Bestuur verbindt de inhoudelijk programma's van de portefeuillehoudersoverleggen aan de uitvoering van onze organisatie.

Met gemeenten

De laatste jaren hebben de gemeenten met de [regionale samenwerkingsagenda](#) hun samenwerking op strategische opgaven vanuit de Regio versterkt. Eerst op het sociaal domein met de gezamenlijke vormgeving van de (jeugd)zorg en maatschappelijke ondersteuning voor inwoners. De Regio Gooi en Vechtstreek heeft afgelopen jaren daarbij gewerkt vanuit een bestuurlijk model. De wethouder is de vertegenwoordiger van de gemeenten binnen de regionale samenwerking. De portefeuillehoudersoverleggen zijn het bestuurlijk scharnier tussen gemeenten onderling, mede-overheden, maatschappelijke partners en bedrijven. Dit model heeft bij de ontwikkelingen in het Sociaal Domein prima gefunctioneerd.

- Sterk gericht op een goede dienstverlening richting inwoners rond zorg & ondersteuning
- Het versterken van de regionale uitvoeringskracht (Veilig Thuis, Inkoop & Contractbeheer)

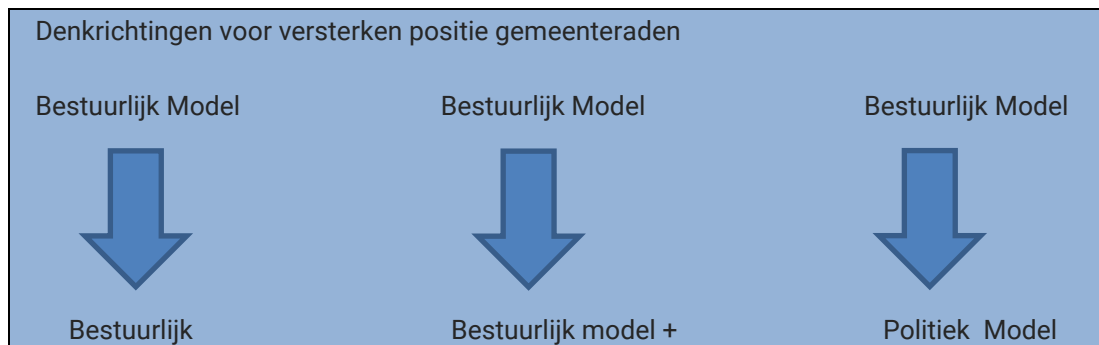
Met de regionale samenwerkingsagenda heeft de Regio ook een verbindende rol gekregen bij de gezamenlijke opgaven op terrein van bereikbaarheid, wonen, economie, duurzaamheid en landschap. Met deze opgave is een ander type 'besturingsvraagstuk' aan de orde in de regionale samenwerking. Kort samengevat gaat het om twee soorten vraagstukken.

- Ruimtelijk Economische vraagstukken binnen de regio (het gebied, mobiliteit, energietransitie)
- Gezamenlijk optreden buiten de Regio (MRA, Provincie, Rijk, Europa)

De vraagstukken binnen het gebied en de noodzaak tot het gezamenlijk opereren als eenheid naar buiten, leidt er toe dat de politieke aandacht voor de strategische samenwerking binnen de Regio is toegenomen. De gemeenteraadsleden (h)erkennen deze ontwikkeling in de Regionale Samenwerkingsagenda. Maar ook op andere manieren is de grotere aandacht voor deze strategische onderwerpen waarneembaar. Raadsleden en bestuurders ontmoeten elkaar regelmatig in informele bijeenkomsten zoals de Regiopodia. Er zijn Regioambassadeurs die kritisch de informatieverstrekking bewaken. Er is een Regiocongres door de gemeenteraden ingesteld om met elkaar uit te wisselen over de inzet op de gezamenlijke strategische opgaven.

De afstemming gemeenteraden onderling komt niet vanzelf tot stand en is komende periode nog zeker een punt van aandacht en ontwikkeling. Een belangrijk aandachtspunt is de 'status' van deze onderlinge afstemming. De huidige samenwerking volgens het bestuurlijke model blijft echter op uitvoering gericht en voorziet onvoldoende in deze afstemming. Het proces van het vaststellen van de RSA en de daaraan gekoppelde amendementen heeft dit aangetoond. Anders dan een politiek samenwerkingsmodel is het huidige model niet ingericht om politiek gelegitimeerde afwegingen van (boven)lokale belangen te komen.

Voor een bestuurlijk samenwerkingsmodel zijn het vooral informele vormen gericht op een verbeterde uitwisseling. Met de regiopodia en het regiocongres hebben we daar een begin mee gemaakt. Landelijk onderzoek naar actualisering van de Wet gemeenschappelijke regelingen geeft enkele handreikingen voor een bestuurlijk model plus die bijdraagt aan de legitimatie.

Deze perspectieven kan inzichtelijk worden gemaakt aan de hand van drie denkrichtingen. Deze ordening kan helpen met het voeren van het gesprek hierover

Bestuurlijk model -> Bestuurlijk Model

In deze analyse wordt de sturing op de Regionale Samenwerking met name vormgegeven door een versterkte inzet van de huidige middelen: P&C cycli, zienswijzen procedures, informatiebrieven, lokale agendering.

Bestuurlijk model -> Bestuurlijk Model +

In deze denkrichting wordt ingezet op een meer (experimentele) instrumenten. In het geval van de Regio Gooi en Vechtstreek kan dan worden gedacht aan het verder uitwerken van de rol en positie van de Regiopodia en het Regiocongres in het bijzonder.

Bestuurlijk model -> Politiek Model

Binnen dit perspectief wordt ingezet op ideeën als regioraden, adviescommissies van raadsleden.

Uiteraard zijn bovenstaande denkrichtingen niet uitputtend en zijn er mengvormen mogelijk. Het schema is vooral opgesteld ter ondersteuning van het gesprek. De komende periode gaat het Algemeen Bestuur in gesprek met gemeenteraden over de doelen die een eventueel bijgesteld/nieuw samenwerkingsmodel moet dienen en de wijze waarop dit model kan worden vormgegeven.

Parallel staat het Regiopodium in het najaar in het teken van verdieping over de versterking van de legitimatie en de slagkracht. De Regio nodigt voor de Regiopodia inhoudelijke experts, het ministerie van Binnenlandse Zaken en de provincie Noord-Holland uit.

Bestuursopdracht

Het Regiobestuur geeft opdracht om:

1. 'technische' voorstellen voor te bereiden tot aanpassing van het takenpakket van de Regio aan de actuele situatie en verbeterde inrichting van de planning en control cyclus in de gemeenschappelijke regeling Regio Gooi en Vechtstreek;
2. in samenwerking met gemeenteraden voorstellen voor te bereiden om de democratische legitimatie van besluitvorming op strategische opgaven te verbeteren en de slagkracht op strategische opgaven te vergroten.

1. Technische aanpassing

Afgelopen jaren hebben de gemeenten nieuwe uitvoeringstaken ondergebracht bij de Regio Gooi en Vechtstreek. Onder andere het werkgeversservicepunt, het zorg- en veiligheidshuis, coördinatie van routenetwerken en de crisisdienst voor jongeren. Het actualiseren van dit onderdeel in de gemeenschappelijke regeling gaat onder andere over het technisch verwerken van uitvoeringsbevoegdheden die voortvloeien uit reeds genomen raads- en/of collegebesluiten van de gemeenten.

Gemeenteraden willen aan het stuur zitten wanneer het er toe doet. Mede daarom heeft het algemeen bestuur dit jaar de procedure voor de bestemming van het rekeningresultaat in haar bedrijfsvoering aangepast. Hoewel niet verplicht, legt het Regiobestuur de resultaatbestemming nu ter zienswijze voor aan de gemeenteraden. De afspraken rondom de bedrijfsvoering in de gemeenschappelijke regeling dienen onder andere hierop aangepast te worden.

2. Legitimatie en slagkracht

Gemeenten hebben voor de zomer de speerpunten in de regionale samenwerkingsagenda vastgesteld. Daarmee is er duidelijkheid over 'het wat'. Vervolgens gaan de gemeenten gezamenlijk bepalen hoe zij de samenwerking op de speerpunten vorm willen geven: 'het hoe'. Er zijn in het proces van het vaststellen van de regionale samenwerkingsagenda een aantal mogelijke experimenten aangedragen: o.a. het Regiocongres, regiogriffier, directe communicatie met raadsleden, projectwethouderschap, hoorzitting en adviescommissie. Het Regiobestuur gaat samen met de gemeenteraden aan de slag om de legitimatie en slagkracht van de samenwerking op de strategische gezamenlijke opgaven te versterken. De schematisch weergave kan hierbij ondersteunen.

Resultaten

- Ontwerp (raads)voorstel voor gemeenten om de vaststelling van de gemeenschappelijke regeling en de (eventuele) experimenten en/of verbetering van de inzet van bestaande instrumenten door de gemeenteraden te begeleiden.
- Voorstel tot aanpassing van de gemeenschappelijke regeling Regio Gooi en Vechtstreek.
- Voorstel tot aanpassing van de memorie van toelichting bij de gemeenschappelijke regeling Regio Gooi en Vechtstreek.
- Voorstel tot het opzetten en uitvoeren van experimenten en/of verbetering van de inzet van bestaande instrumenten, waarmee de gemeenten de democratische legitimatie van gemeentelijke besluitvorming op strategische opgaven verbeteren en de slagkracht van het Regiobestuur op strategische opgaven vergroten.

Fasering

De aanpak is opgedeeld in onderstaande fasering.

Fase	Activiteiten	Resultaat	Deadline
Fase 1 Verkenning	Dossieronderzoek Gesprekken met: - Juridische werkgroep - Financiële werkgroep - Secretarissenoverleg - Griffiersoverleg	Verkenning op technische aanpassingen van de gemeenschappelijke regeling	1 sep. '19
Fase 2 Gesprek	Regiobestuur langs acht gemeenteraden	Beelden ophalen en met elkaar delen t.a.v. versterken legitimatie en vergroten	1 nov. '19

	Regiopodium raadsleden, Regiobestuur, ministerie bzk en provincie	slagkracht op strategische opgaven	
Fase 3 Ontwerp voorstel	Regiobestuur bereidt ontwerp voorstel voor met advies van: - Secretarissenoverleg - Juridische werkgroep - Financiële werkgroep	Ontwerp voorstel tot aanpassing GR + experimenten legitimatie & slagkracht	1 dec. '19
Fase 4 Zienswijze	Regiobestuur geeft voorstel tot aanpassing GR en experimenten vrij voor zienswijze door de gemeenteraden	8 zienswijzen gemeenteraden	1 feb. '20
Fase 5 Definitief voorstel	Regiobestuur verwerkt zienswijzen met advies van: - Secretarissenoverleg	Definitief voorstel tot aanpassing GR + experimenten legitimatie & slagkracht	1 mrt. '20
Fase 5 Vaststelling	Gemeenteraden stellen de geactualiseerde gemeenschappelijke regeling vast	GR Regio Gooi en Vechtstreek Memorie van toelichting	1 jun. '20

Organisatie

Het algemeen bestuur van de Regio Gooi en Vechtstreek bereidt het actualiseren van de gemeenschappelijke regeling voor en voert de regie. Het secretarissenoverleg voorziet in de ambtelijke advisering. De algemeen directeur, strategisch manager en bestuurssecretaris van de Regio Gooi en Vechtstreek bemensen de projectorganisatie en betrekken waar nodig de financiële en juridische werkgroepen van gemeenten.